

**Державний вищий навчальний заклад
«Тернопільський державний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»
Навчально-науковий інститут морфології
Всеукраїнська громадська організація
«Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України»**

**Збірник матеріалів науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МОРФОГЕНЕЗУ ТА
РЕМОДЕЛЮВАННЯ ТКАНИН І ОРГАНІВ
У НОРМІ ТА ПАТОЛОГІЇ**

20 – 21 вересня 2018 року

Тернопіль – 2018

Редакційна колегія

Доц. Небесна З. М. (головний редактор)

Проф. Волков К. С.

Проф. Боднар Я. Я.

Проф. Герасимюк І. Є.

Ст. викладач Крамар С. Б. (відповідальний секретар)

Доц. Семенець А. В. (відповідальний за матеріали конференції)

Збірник матеріалів науково-практичної конференції з міжнародною участю

«Актуальні питання морфогенезу та ремоделювання тканин і органів у нормі та патології». – Тернопіль, 2018.

Матеріали публікуються в авторській редакції

Федосєєва О.В., Бушман В.С., Нечепоренко А.Г. СУЧАСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ У ВИВЧЕННІ МОРФОГЕНЕЗУ ПАРЕНХІМАТОЗНИХ ОРГАНІВ.....	146
Фік В.Б., Пальтов Є.В., Масна З.З., Кривко Ю.Я. МІКРОСКОПІЧНІ ЗМІНИ ТКАНИН ПАРОДОНТАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ ЧЕРЕЗ ВІСІМ ТИЖНІВ ДІЇ ОПОЇДНОГО АНАЛЬГЕТИКА.....	148
Хапіцька О.П., Гунас І.В., Сарафинюк Л.А., Сарафинюк П.В., Камінська Н.А. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ КРАНІОМЕТРИЧНИХ РОЗМІРІВ З ПОКАЗНИКАМИ ПЕРИФЕРИЧНОЇ ГЕМОДИНАМІКИ.....	150
Хмара Т.В., Галичанська О.М., Хмара А.Б., Комар Т.В., Шевчук К.З. ОСОБЛИВОСТІ ЕМБРІОТОПОГРАФІЇ СКЛАДОВИХ ВЕРХНЬОГО СЕРЕДОСТІННЯ НА ПОЧАТКУ ПЛОДОВОГО ПЕРІОДА ОНТОГЕНЕЗУ	151
Хмара Т.В., Григор'єва П.В. АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕТАЛЬНОЇ АНАТОМІЇ ПЕРЕДНЬОЇ СТЕГНОВОЇ ДІЛЯНКИ.....	154
Хмара Т.В., Окрім І.І. АНАТОМІЧНА МІНЛИВІСТЬ НЕПАРНОЇ ВЕНИ У ПЛОДІВ ЛЮДИНИ 6-8 МІСЯЦІВ	156
Чайковський Ю.Б., Капустянська А.А. РЕАКЦІЯ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ НИРКОВИХ ТІЛЕЦЬ НА ВВЕДЕННЯ ЕКЗОГЕННИХ ЧИННИКІВ У ЩУРІВ	159
Черемісіна В.Ф., Березнякова А.І. ОКСИПРОЛІН – ОСНОВНИЙ МАРКЕР ОБМІННИХ ПРОЦЕСІВ В СПОЛУЧНІЙ ТКАНИНІ	160
Черкасова Л.А. РОЗБІЖНІСТЬ ЗВ'ЯЗКІВ ЕХОМЕТРИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ МАТКИ У РІЗНІ ФАЗИ МЕНСТРУАЛЬНОГО ЦИКЛУ З АНТРОПОСОМАТОТИПОЛОГІЧНИМИ ПОКАЗНИКАМИ МІЖ ПРАКТИЧНО ЗДОРОВИМИ ДІВЧАТАМИ МЕЗОМОРФНОГО ТА ЕКТОМОРФНОГО СОМАТОТИПІВ	162
Шарапова О.М. ВПЛИВ НАСТОЯНКИ ЕХІНАЦЕЇ ПУРПУРОВОЇ НА МОРФОЛОГІЧНУ БУДОВУ ЯЄЧОК ЩУРІВ	164
Шевченко К.В., Єрошенко Г.А., Ячмінь А.І., Крамаренко Д.Р. РЕАКЦІЯ ЄМНІСНОЇ ЛАНКИ ГЕМОМІКРОЦИРКУЛЯТОРНОГО РУСЛА	

ехокардіографічному дослідженні, що, у свою чергу, сприятиме глибшій діагностиці МАС та коректному їх медикаментозному або хірургічному лікуванню, а також допоможе визначити механізми виникнення ускладнень, що виникають у осіб із АРС ЛШ серця людини.

УДК: 576.32/.36 (076)

Федосєєва О.В., Бушман В.С., Нечепоренко А.Г.

**СУЧАСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ У ВИВЧЕННІ МОРФОГЕНЕЗУ
ПАРЕНХІМАТОЗНИХ ОРГАНІВ**

Запорізький державний медичний університет

В останні десятиліття особлива увага приділяється дослідженню закономірностей морфогенезу органів в нормі та експериментальних умовах, морфофункціональний статус яких, перш за все, визначає стан природної резистентності, неспецифічної та імунологічної реактивності організму. Вивчення морфогенезу пов'язано зі спробами встановлення механізмів побудови характерних форм тканинної будови органів. Морфогенетична відповідь в організмі може бути викликана гормонами, оточуючими хімічними сигналами широкого діапазону або механічними діями. Зміни структурної організації паренхіматозних органів не завжди чітко верифікуються за допомогою загальних гістологічних методів дослідження і потребують чіткої визначеності у процесах перебудови строми та паренхіми органів.

Зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями: для вирішення важливих наукових та практичних завдань експериментальної медицини при дослідженні морфогенетичних структурних перетворень паренхіматозних органів потрібно підбирати комплекс сучасних високоінформативних специфічних методик, які б давали ключ до пояснень картини морфологічної трансформації органів в динаміці.

Мета: визначення базового комплексу сучасних методик морфологічного дослідження морфогенезу паренхіматозних органів (щитоподібної залози, передміхурової залози та яєчка).

Методики дослідження. У якості найбільш інформативного сучасного метода дослідження морфологічних змін стромы та паренхіми щитоподібної залози, передміхурової залози та яєчка обрали авідин-біотинову методику імуногістохімічного методу, який дозволяє ідентифікувати антигенні детермінанти клітин і тканин на підставі специфічної взаємодії антигена і антитіла, що визначається на світлооптичному або ультраструктурному рівнях, оскільки дана методика заснована на з'єднанні строго специфічного моноклонального антитіла з антигенними детермінантами. Як первинні антитіла використовували антитіла фірми DAKO. Для адекватного уявлення про структури тканини зрізи додатково забарвлювалися гематоксиліном Майєра протягом 3 хвилин. Дегідратація і заключення в бальзам здійснювалися відповідно до загальновідомих методик.

Основний матеріал. Процес морфогенетичних перетворень у органі характеризується проліферативною та апоптотичною трансформацією клітинних та тканинних структур, тому у якості специфічних антитіл для дослідження структурних компонентів паренхіматозних органів в динаміці доцільно використовувати базовий імуногістохімічний комплекс: ki-67 – для вивчення проліферативної активності клітин у паренхімі та стромі досліджуваних органів; p53 – виявлення експресії антигену проапоптотичного білка p53 в ядерних структурах клітин (вивчення клітинної популяції з p53-індукованим апоптозом). Додатково для кожного органу окремо потрібно підбирати специфічні імуногістохімічні маркери, які дають можливість більш комплексно оцінити морфофункціональні перетворення в залежності від дії експериментальних чинників та завдань дослідження. Результат розцінювали як позитивний при випаданні солей хромогену у вигляді специфічної реакції (цитоплазматична, мембранна або ядерна реакція залежно від локалізації

антигену). З метою контролю методу була проведена серія досліджень з використанням позитивних і негативних зразків, які служили еталонами.

Висновки та перспективи. Використання комплексу імуногістохімічних маркерів проліферації та апоптозу разом із загальноприйнятими методами гістологічного дослідження дає можливість системного підходу та більш детального вивчення морфогенезу паренхіматозних органів на сучасному рівні розвитку морфологічної науки.

УДК:611.311.2+611.314.17+611.314.19)-018:615.212.7

Фік В.Б., Пальтов Є.В., Масна З.З., Кривко Ю.Я.

**МІКРОСКОПІЧНІ ЗМІНИ ТКАНИН ПАРОДОНТАЛЬНОГО
КОМПЛЕКСУ ЧЕРЕЗ ВІСІМ ТИЖНІВ ДІЇ ОПІОЇДНОГО
АНАЛЬГЕТИКА**

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Актуальність даного дослідження визначається в першу чергу тим, що опіоїдна залежність сьогодні є загальною проблемою для будь-якої країни і з огляду на своє соціально-економічне значення займає одне із провідних місць після серцево-судинних та онкологічних захворювань. Проте, незначна кількість наукових досліджень, які присвячені патологічним станам органів і тканин зубощелепної системи при опіоїдній інтоксикації, не дозволяє в повній мірі розробити принципи профілактики і лікування захворювань пародонту в наркозалежних осіб. Це пов'язано перш за все з тим, що в клінічних умовах немає можливості в повній мірі провести детальний аналіз патоморфологічних змін у всіх тканинах пародонту при дії препаратів опіоїдного ряду на різних термінах.

Мета роботи. Встановити особливості мікроструктурних змін в тканинах пародонтального комплексу за умов восьми тижневого експериментального впливу опіоду.